

nébih

termőföldtől
az asztalig

Élelmiszerlánc-biztonság fogyasztói szemmel

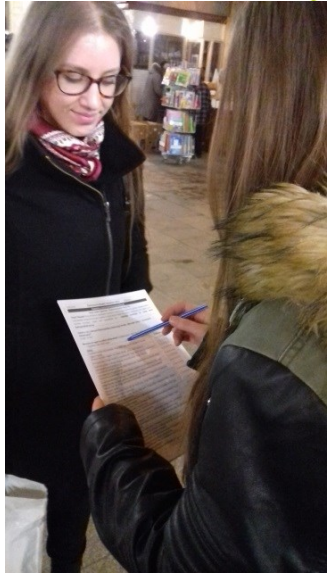
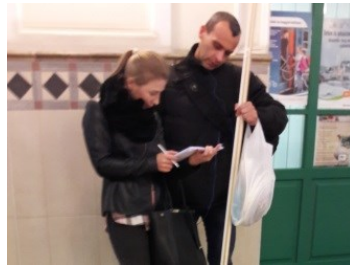
Dr. Kasza Gyula
osztályvezető

XII. Hungalimentaria konferencia

Budapest, 2019. április 24-25.

Háttér

- BSE, madárinfluenza, dioxin-botrányok, paprika
- Fogyasztó szerepe, kockázatészlelés
- Bevonás kulcskérdés: kockázatmegelőzés, kríziskezelés
- Eurobarometer, FSA, BFR
- Magyarország: Éltv - tájékoztatás; ÉLBS: fókuszterület; 1519/2017. (VIII. 14.) Korm. hat.
- NÉBIH-ben 2012 óta standardizált módszertan, összehasonlíthatóság, tendenciák
- Jövő?

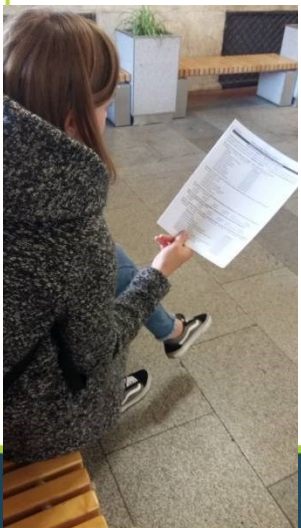
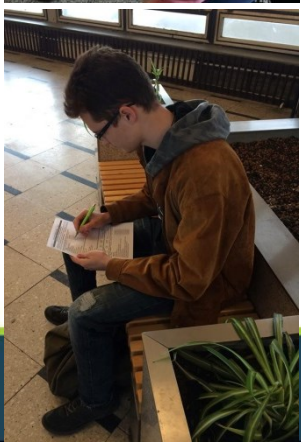
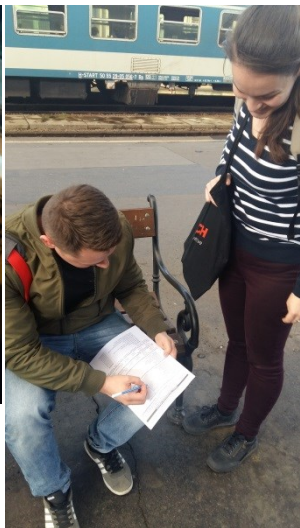
Fogyasztói felmérések

- Fogyasztók bevonása
- 2012-től kezdődően félévente, standardizált módszertannal
- Általános kockázatészlelés
- Aktuális élelmiszerlánc-biztonsági esetekkel kapcsolatos kockázatészlelés
- Élelmiszerbiztonsági ismeretek
- Kockázatelkerülési attitűd vizsgálata
- Klaszterek elkülönítése a lakosságon belül
- Visszajelzés a kockázatkommunikációt végző osztály munkájához
- Ismertség, hitelesség, bizalom

Minta és módszertan

- Módszertan: személyes megkérdezés
- Mintavétel: utcai random megállítósos, kvótakövetéssel
- Kiértékelt kérdőívek száma (n): 1003
- Reprezentativitás: életkor szerinti, nemek szerinti, statisztikai régiók szerinti (KSH mikrocenzus, 2016)
- Interjú hossza: kb. 15-18 perc
- 110 változó
- Összesen 110.330 (1003 X 110) adat

Kutatás helyszínei és időpontjai

Dátum	Helyszín	Interjú (db)
2018. 10. 24.	Szolnok, Budapest	145
2018. 10. 24.	Dombóvár	106
2018. 10. 25.	Veszprém	58
2018. 10. 25.	Kecskemét	92
2018. 10. 29.	Kiskunfélegyháza	90
2018. 10. 30.	Füzesabony, Budapest	120
2018. 11. 06.	Székesfehérvár	50
2018. 11. 07.	Füzesabony	106
2018. 11. 08.	Győr	66
2018. 11. 12.	Székesfehérvár	39
2018. 11. 14.	Dombóvár	22
2018. 11. 15.	Szolnok	16
2018. 11. 15.	Győr	28
2018. 11. 19.	Füzesabony	19
2018. 11. 21.	Dombóvár	19
2018. 11. 22.	Győr	11
2018. 11. 26.	Szolnok	16
Összesen		1003

DEMOGRÁFIA I.

Nemek (minta)

nő

53,24%

férfi

46,76%

Magyar lakosságra jellemző adatsor: nő: 53,07%; férfi: 46,93%

Korcsoport (minta)

29 év alatti

18,05%

30-39 év

15,85%

40-59 év

33,90%

60 év feletti

32,20%

Magyar lakosságra jellemző adatsor: 29 év alatti: 17,59%; 30-39 év: 17,04%; 40-59 év: 33,83%; 60 év felett: 31,54%

Lakóhely (minta)

Közép-
Magyarország

30,41%

Közép-
Dunántúl

10,87%

Nyugat-
Dunántúl

10,07%

Dél-Dunántúl

9,17%

Észak-
Magyarország

11,76%

Észak-Alföld

14,96%

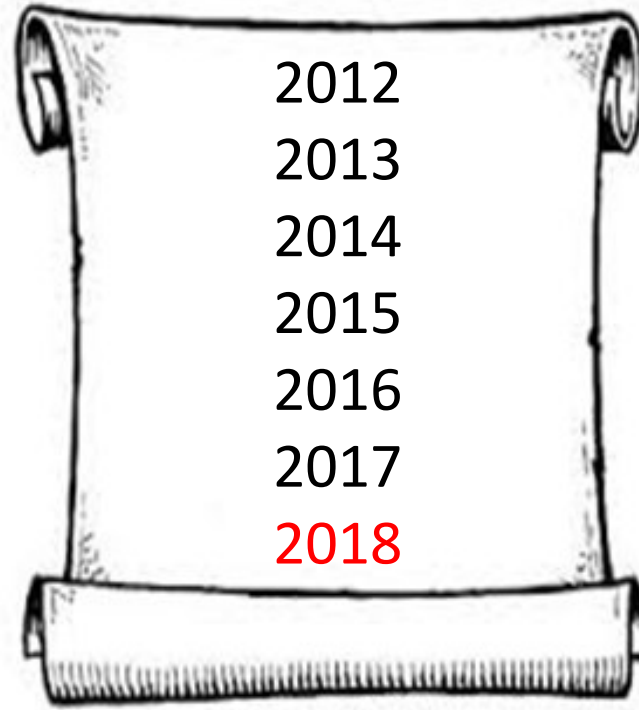
Dél-Alföld

12,76%

Magyar lakosságra jellemző adatsor: Közép-Magyarország: 30,75%; Közép-Dunántúl: 10,80%; Nyugat-Dunántúl: 10,03%; Dél-Dunántúl: 9,13%; Észak-Magyarország: 12,62%; Észak-Alföld: 14,90%; Dél-Alföld: 12,78%

DEMOGRÁFIA II.					
Lakhely típusa					
község: 14,88%		város: 64,02%		főváros: 21,10%	
Befejezett iskolai végzettség					
alapfokú: 7,85%		érettségi: 35,11%		felsőfokú: 57,04%	
„Természettudományos” szakirány a felsőfokú végzettségűek között					
igen: 20,00%			nem: 80,00%		
Gazdasági státusz					
aktív dolgozó (munkavállaló): 49,08%	vállalkozó (önfoglalkoztató): 7,25%	nyugdíjas, rokkant nyugdíjas: 29,69%	munkakereső: 2,65%	háztartásbeli: 1,23%	diák: 10,10%
Munkavégzés kapcsolódása élelmiszertermeléshez és élelmiszerkereskedelemhez					
igen: 17,98%			nem: 82,02%		
Háztartás mérete					
1 fő: 16,24%	2 fő: 38,26%	3 fő: 20,48%	4 fő: 15,41%	5+ fő: 9,61%	
15 éven aluli gyermek					
igen: 18,17%			nem: 81,83%		
Különleges étrendre szorul					
igen: 24,69%			nem: 75,31%		
Ki az Önök háztartásában az „élelmiszerfelelős”?					
Ön: 41,17%		Más személy: 9,89%		Közösen: 48,94%	
Jövedelemszint					
nagyon alacsony: 2,43%	szerény: 12,88%	átlagos: 66,84%	átlag feletti: 16,13%	kimagasló: 1,72%	

Idősoros adatok

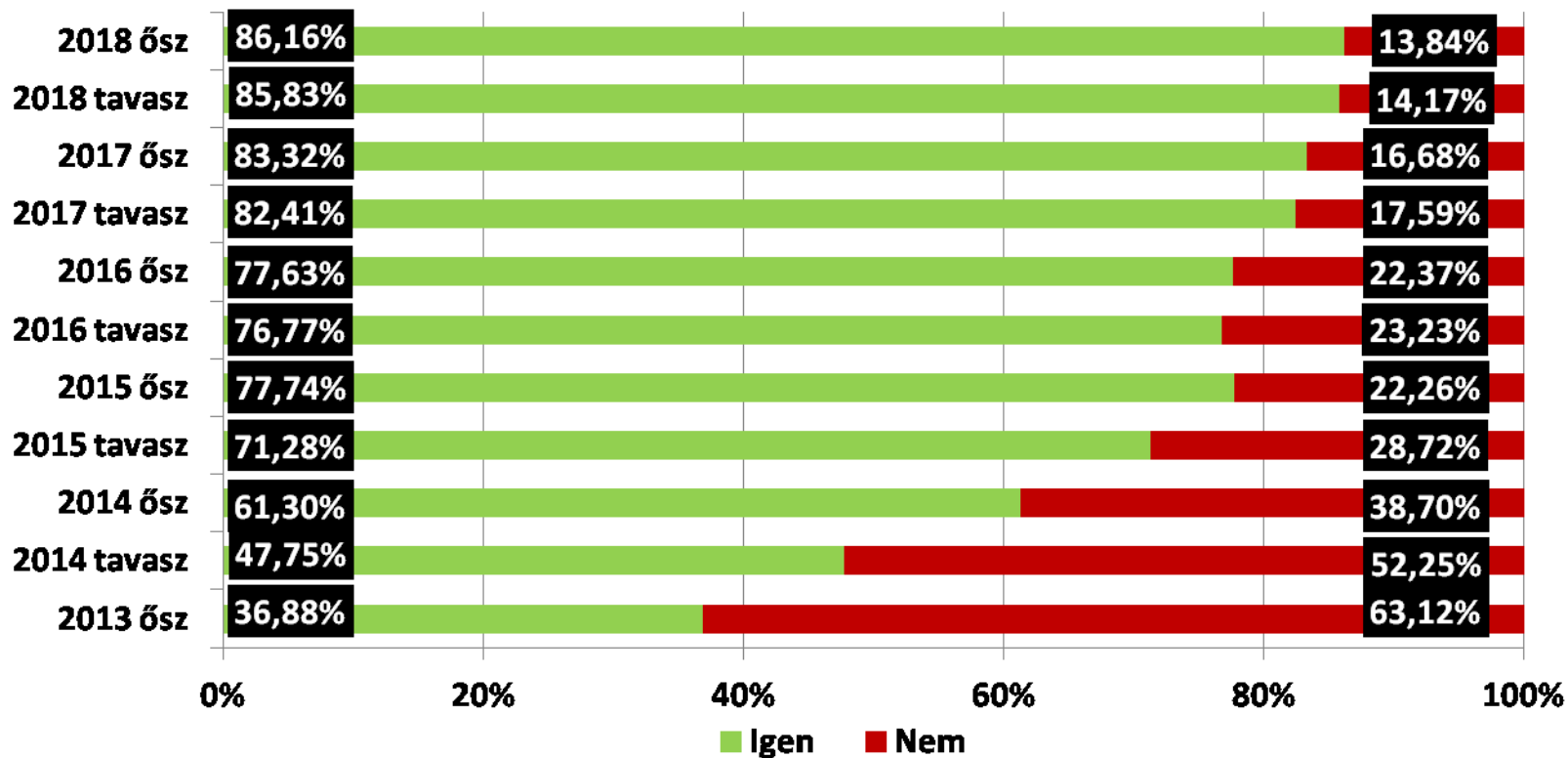
Felügyeleti rendszer ismertsége, megítélése

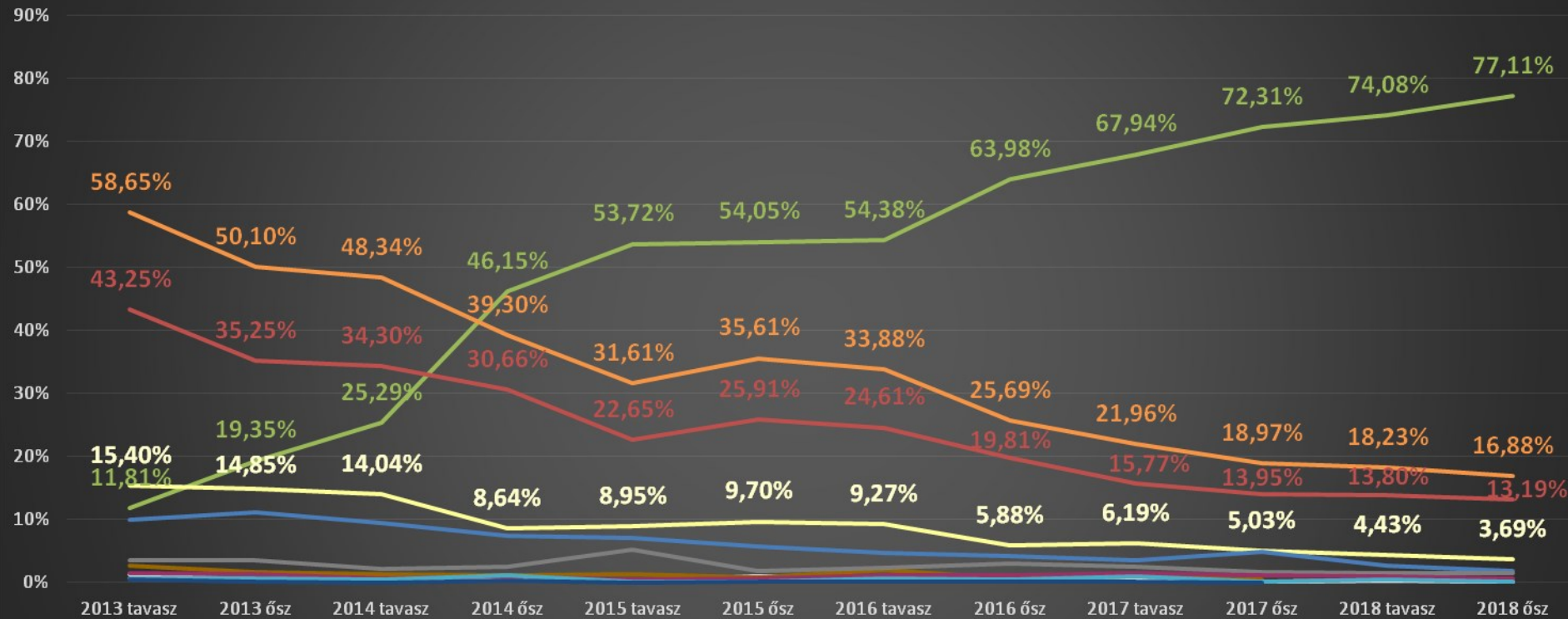
Ön szerint mennyire fontosak az alábbi területek?

	2013 tavasz	2013 ősz	2014 tavasz	2014 ősz	2015 tavasz	2015 ősz	2016 tavasz	2016 ősz	2017 tavasz	2017 ősz	2018 tavasz	2018 ősz	
	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Szórás
Egészségügy	4,76	4,86	4,85	4,80	4,81	4,80	4,70	4,78	4,72	4,79	4,80	4,80	0,683
Élelmiszerlánc-biztonság	n.a.	4,79	4,80	4,60	4,62	4,64	4,57	4,63	4,59	4,63	4,69	4,66	0,729
Környezetvédelem	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	4,60	4,56	4,52	4,56	4,54	4,59	4,67	4,63	0,756
Fogyasztóvédelem	4,42	4,56	4,47	4,52	4,55	4,51	4,44	4,49	4,45	4,52	4,58	4,55	0,756
Közrendvédelem	4,40	4,64	4,53	4,47	4,48	4,50	4,46	4,52	4,44	4,54	4,56	4,54	0,818
Munkavédelem	4,15	4,40	4,33	4,37	4,45	4,48	4,41	4,50	4,42	4,48	4,54	4,53	0,794
Katasztrófavédelem	4,35	4,58	4,48	4,48	4,40	4,53	4,46	4,52	4,44	4,51	4,55	4,52	0,850
Pénzügyi felügyelet	4,21	4,37	4,26	4,38	4,47	4,38	4,33	4,37	4,32	4,39	4,44	4,39	0,882

Hallott-e a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról?

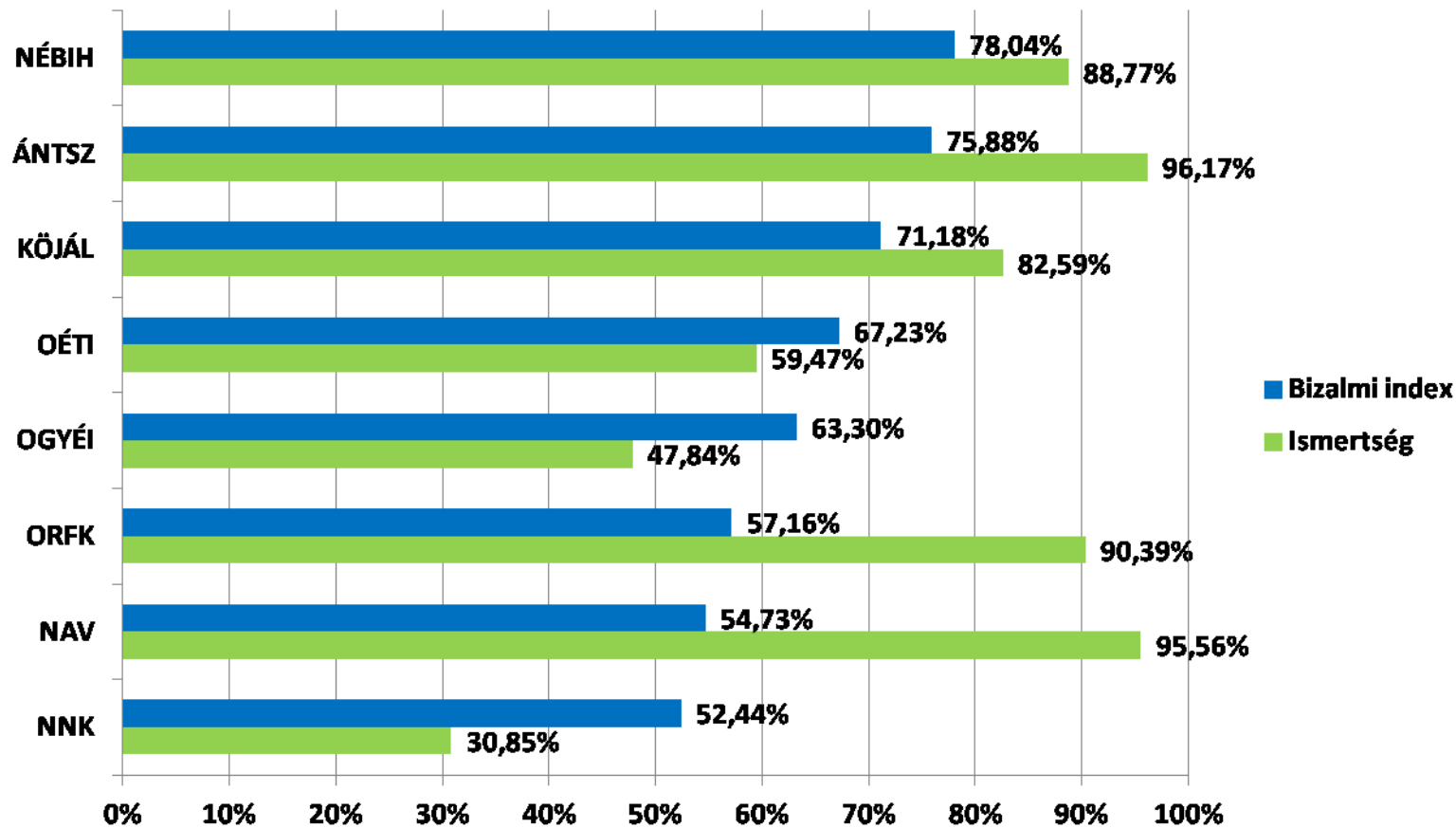

Mely hatósághoz tartozik leginkább az élelmiszerlánc-biztonság állami felügyelete? (egy választás)

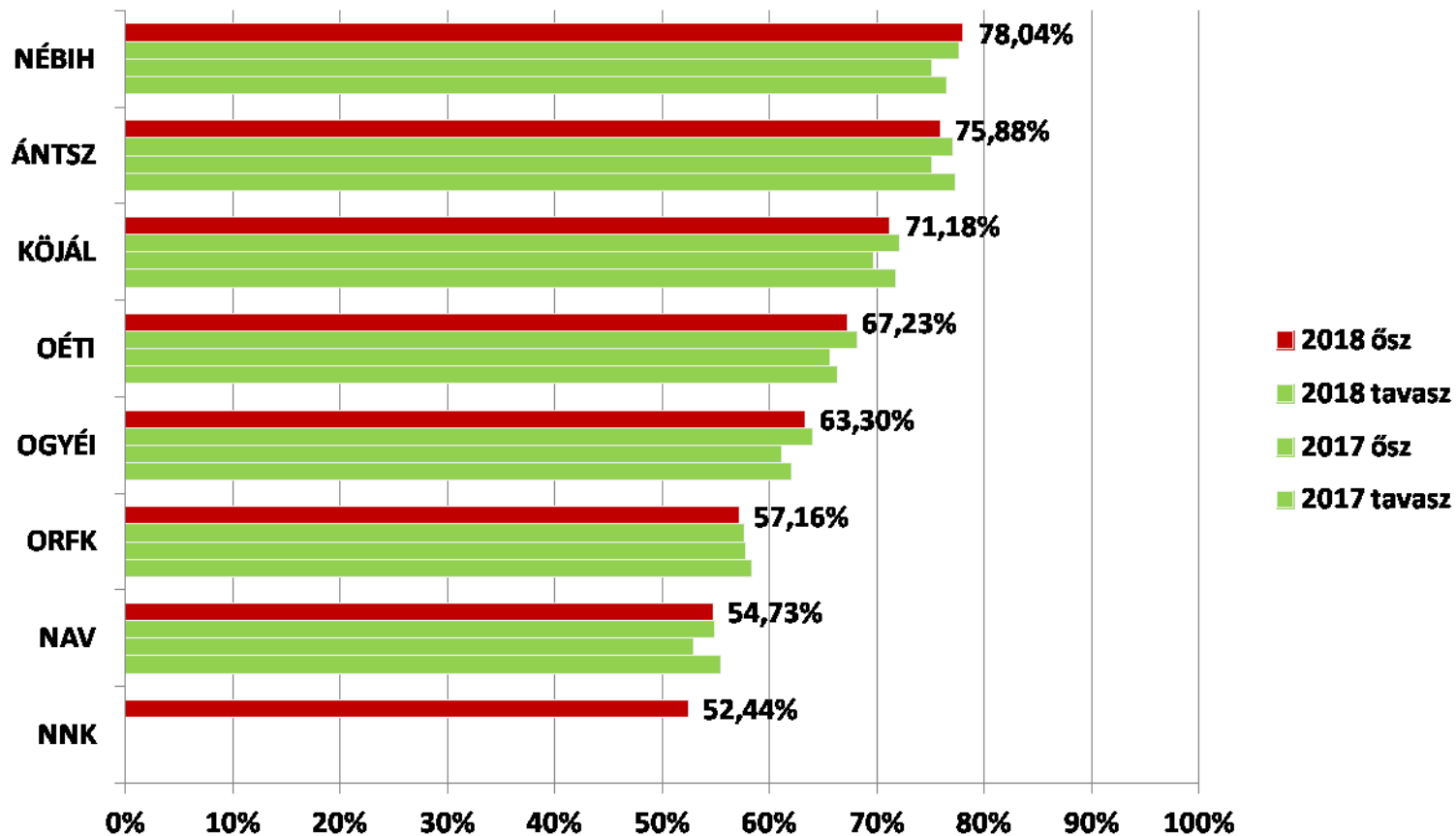

- NÉBIH
- ÁNTSZ
- Köjál
- OÉTI
- NFH
- MAGOSZ
- Kormányhivatal
- NAV
- APEH
- ORFK
- ÁNTSZ+KÖJÁL
- EMMI
- FM
- AM
- OGYÉI
- NNK

Mennyire bízik Ön az alábbi hivatalok tevékenységében?

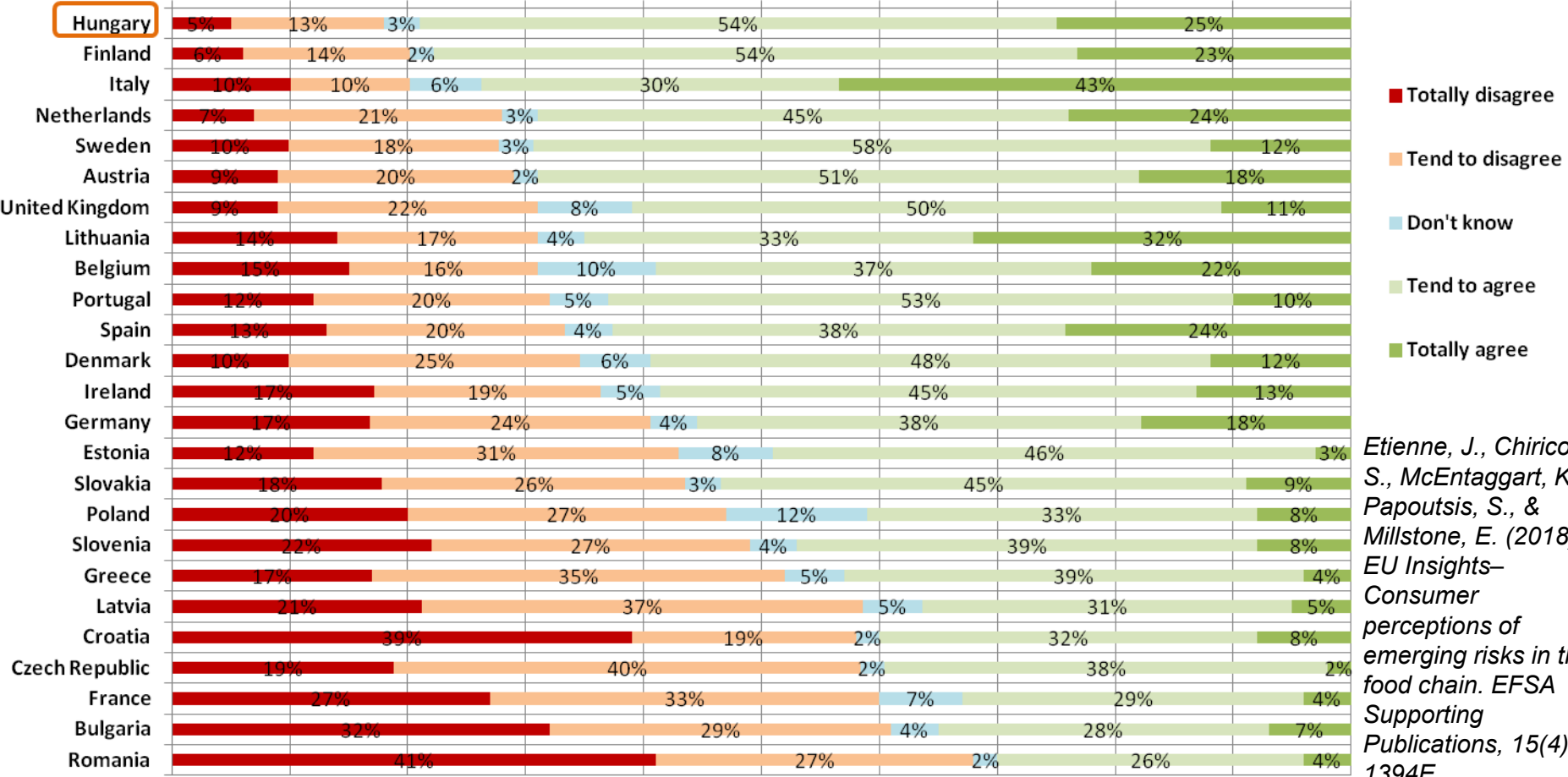

Bizalmi index változása

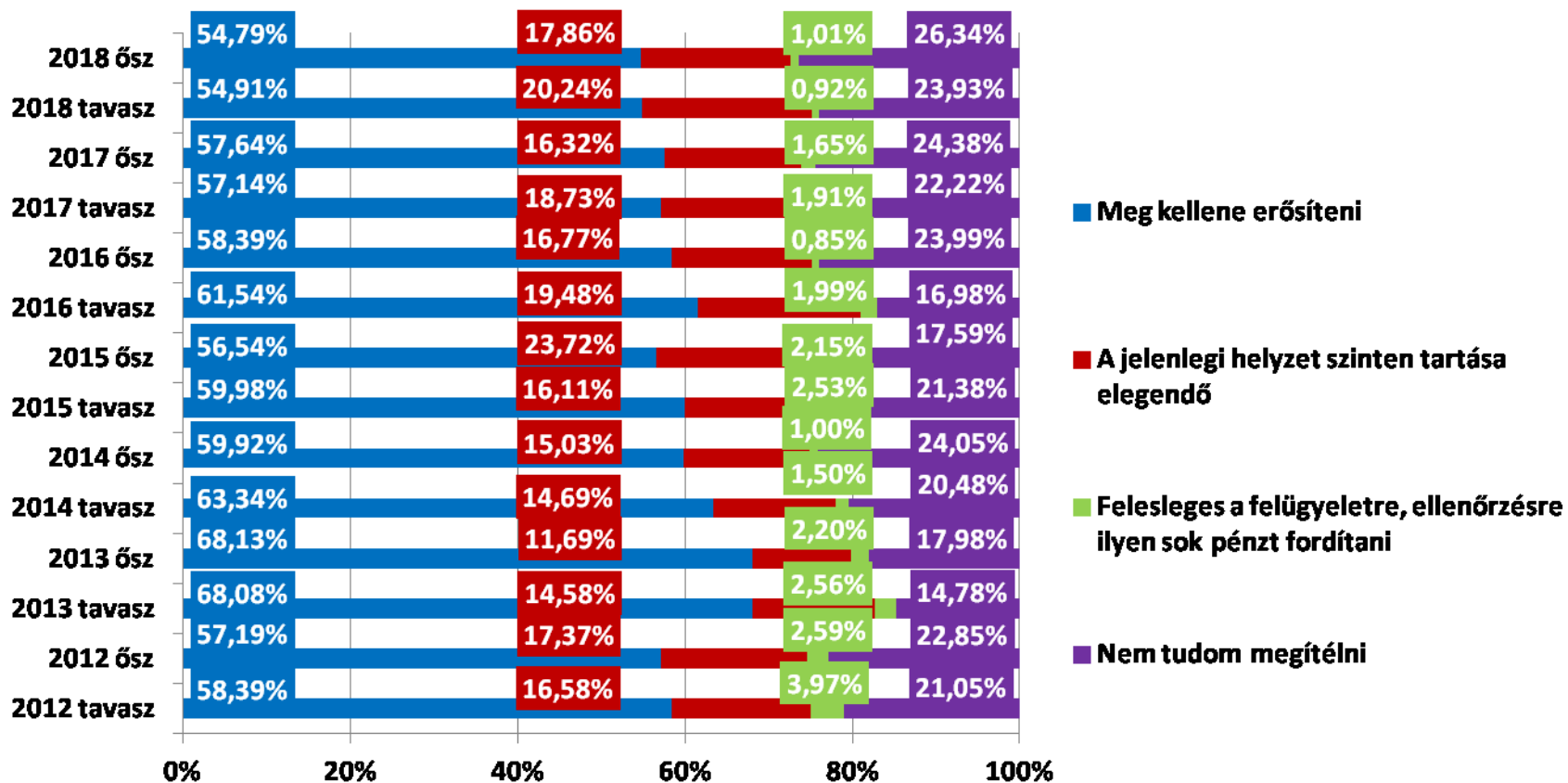
Nemzeti hatóságba vetett bizalom (EFSA jelentés, 2018)

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Etienne, J., Chirico, S., McEntaggart, K., Papoutsis, S., & Millstone, E. (2018). EU Insights—Consumer perceptions of emerging risks in the food chain. EFSA Supporting Publications, 15(4), 1394E.

Mi a véleménye az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság eszközeiről?

Tudáspróba

Helyes válaszok aránya												
	2013 tavasz	2013 ősz	2014 tavasz	2014 ősz	2015 tavasz	2015 ősz	2016 tavasz	2016 ősz	2017 tavasz	2017 ősz	2018 tavasz	2018 ősz
Külön vágódeszka kell a húshoz és a salátához	n.a.	89,29%	89,68%	85,69%	82,04%	85,24%	84,08%	88,74%	88,80%	88,28%	89,12%	89,45%
A lejárt élelmiszer leértékelve még 2 napig árusítható az üzletekben	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	75,33%	79,39%	78,69%	78,36%	79,45%	79,77%
Ha egy termékben baktériumok vannak, akkor már nem biztonságos	n.a.	64,82%	61,92%	82,00%	78,81%	78,63%	79,59%	75,31%	78,16%	77,44%	78,81%	78,44%
A fagyasztást nem élik túl a mikrobák: a fagyasztott étel ezért biztonságos	n.a.	57,91%	55,80%	65,93%	66,77%	63,96%	63,30%	62,67%	67,97%	68,01%	66,81%	70,17%
A természetes/bio élelmiszerek kockázatmentesek	n.a.	n.a.	60,97%	61,17%	57,58%	60,87%	58,72%	62,41%	63,41%	64,23%	63,94%	67,54%
A vékony penészfólia a lekvár tetején nem jelent kockázatot	n.a.	62,24%	63,00%	63,95%	59,51%	60,70%	58,38%	65,07%	68,10%	69,81%	70,77%	66,63%
A hűtőgépet 8 és 12 °C közé kellene szabályozni, ha állítható	n.a.	n.a.	49,69%	60,10%	57,59%	54,76%	53,01%	54,42%	57,40%	52,94%	56,67%	54,60%
A biztonságos élelmiszer E-számoktól mentes	61,75%	58,95%	57,05%	47,84%	52,90%	51,00%	49,70%	43,54%	50,10%	55,61%	55,52%	54,14%
Tojásokat tárolás előtt meg kell mosni	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	47,36%	44,49%	48,76%	46,90%	51,53%	52,71%
A tartós tej jellegzetes íze a benne lévő tartósítószernek köszönhető	37,89%	41,32%	45,40%	46,20%	48,51%	43,92%	45,36%	42,65%	47,89%	47,02%	49,56%	49,53%
A hagyományos élelmiszerek génmentesek	48,77%	41,68%	41,07%	46,69%	45,12%	41,03%	43,58%	33,40%	41,16%	44,46%	43,24%	46,62%
A boltban kapható tejet vízzel hígítják	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	44,37%	48,68%	45,93%
A bioélelmiszereket vegyszermentesen állítják elő	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	26,75%	24,07%	26,82%	27,51%	24,15%	29,48%
A konzervekben van tartósítószer	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	16,01%	14,04%	15,32%

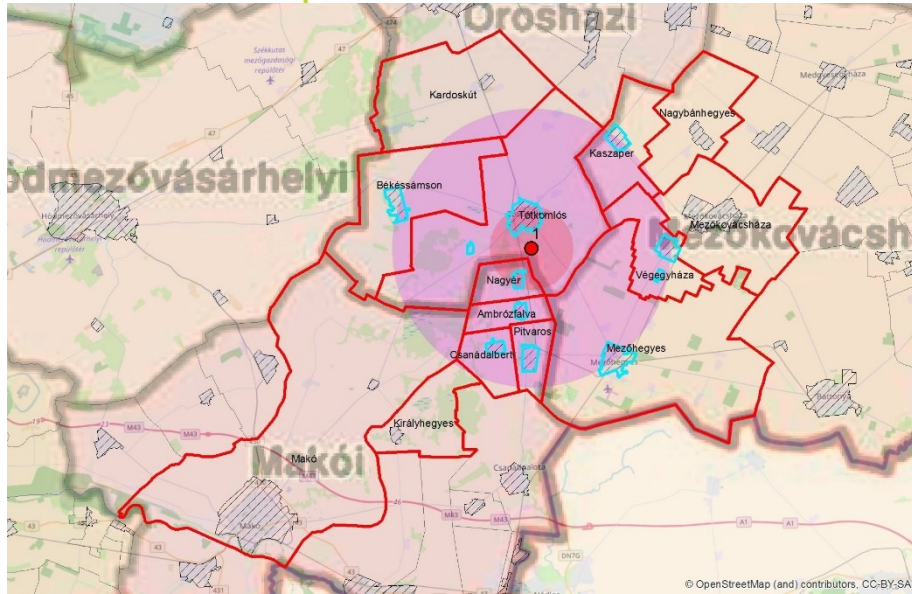
Élelmiszerbotrányok

Milyen közelmúltbeli élelmiszerlánc-biztonsággal kapcsolatos eseményekre, „élelmiszerbotrányokra” emlékszik? SPONTÁN VÁLASZOK

Említett „botrány”	db	Említett „botrány”	db	Említett „botrány”	db	Említett „botrány”	db
Fagyasztott zöldségek	128	Tojás	24	Ünnepi ellenőrzések	5	Tejpor	2
Húsok, húskészítmények	81	Kettős minőség	19	Túvel átszúrt eper, gyümölcsök	4	Borhamisítás	2
Húsüzemek	64	Áruházak	19	Metilalkohol mérgezés	3	Savanyúság	2
Szennyezett tej	59	Lejárt élelmiszerek	17	Guargumi	3	Zöldség csomagolás	2
Vendéglátók, éttermek	43	Átcímkézés	14	Csokoládé	3	TermékviSSzahívások	2
Pékségek	36	Méz hamisítás	14	Vérnyomáscsökkentőben mérgező anyag	3	Gyógyszerek	2
Pirospaprika	35	Fűszerek	13	Ételkiszállító cégekkel problémák	3	Gabona szennyezettség	2
Ásványvíz	35	Zöldség-gyümölcs	12	Nem megfelelő élelmiszer tárolás	2	Vízfertőzöttség	2
Gyermek tápszerek	30	Madárinfluenza	7	Egészségügyi problémák	2	Egyéb (pl. kergemarha kór, DM termékek visszahívása)	31
Sertéspestis	25	Calcium-Sandoz	5	Kacsamáj libamáj helyett	2	504 válaszadó, 757 db említés	

Példa a kommunikáció erejéről: Madárinfluenza járvány

Madárinfluenza akkor és most: 2006 - 2016

Változtatott-e baromfihús fogyasztási szokásian?	Átlag	
	2006	2016
Nem változott	74,70%	87,31%
Többet eszem	1,30%	1,03%
Sokkal kevesebbet eszem	24,00%	11,66%
Összesen	100,00%	100,00%

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!